

CONGESTIE: NIEUWE UITDAGINGEN, MAAR OOK KANSSEN

Door de opmars van duurzame bronnen is regelmatig sprake van congestie op het elektriciteitsnet. Dat betekent dat meer stroom moet worden getransporteerd dan het net aankan. Om dit op te lossen, kloppen netbeheerders steeds vaker bij telers aan met het verzoek om tijdelijk geen WKK-stroom terug te leveren. Ook tomatenteler Arno Verbocht kreeg die vraag. AgroEnergy helpt hem om inzichtelijk te krijgen wat dit betekent en gaat daarnaast het gesprek aan met de netbeheerder. Doel is om te komen tot een oplossing die voor de teler het beste past.

Tekst: Ank van Lier
Fotografie: Jordy Caris

De WKK speelt een sleutelrol in de bedrijfsvoering van tomatenteler Arno Verbocht (54) in het West-Brabantse dorpje Heerle. Op Kwekerij Herelse Heide B.V. worden, op een oppervlak van 4 hectare, Intense-tomaten geteeld voor onder andere snijderijen. "We starten altijd rond 10 januari met de teelt en trekken dan door tot begin november", vertelt Verbocht. "Voor het verwarmen van ons bedrijf zijn we volledig aangewezen op onze WKK, die een vermogen heeft van 1,6 MW. De opgewekte stroom leveren we terug aan het net. Ik oriënteer me wel op de mogelijkheden voor verdere verduurzaming middels een warmtepomp, maar het verkrijgen van een zwaardere netaansluiting is niet eenvoudig. Voorlopig kunnen we nog niet zonder onze WKK."

Verzoek van netbeheerder

Eind vorig jaar klopte de beheerder van het elektriciteitsnet echter bij Verbocht aan met de vraag of hij bepaalde momenten géén elektriciteit wilde terugleveren aan het net. Ofwel: of hij zijn WKK dan wilde uitzetten. De teler geeft aan dat hij enigszins perplex stond van dit verzoek. "Het uitzetten van de WKK, heeft immers grote gevolgen voor de bedrijfsvoering. We kunnen dan niet verwarmen, of we moeten terugvallen op duur ketelgas. Ook wekken we geen CO₂ op wanneer de WKK stilstaat. En een gebrek aan

CO₂ kost productie. Daarnaast hebben we programma's draaien voor de handel op diverse elektriciteitsmarkten. Ook die komen dan tot stilstand. Kortom: het stilzetten van de WKK heeft nogal wat gevolgen. Ik had het gevoel dat de netbeheerder daar onvoldoende van doordrongen was. Er werd wel gesproken over een vergoeding voor het stilzetten van de WKK, maar men kwam niet met concrete bedragen. Ook werd gesuggereerd dat ik - wanneer we er samen niet uit zouden komen - gedwongen kon worden om de WKK uit te zetten. Navraag wees uit dat dit gelukkig alleen in het uiterste geval aan de orde is."

Filevorming op elektriciteitsnet

Verbocht was op zijn zachtst gezegd niet blij met het verzoek van de netbeheerder. "Je krijgt het gevoel dat ze op de stoel van de ondernemer willen gaan zitten, jouw bedrijfsvoering willen overnemen. Dat is nogal wat. En het is nog onduidelijk wat hier dan financieel tegenover staat." De teler klopte daarop aan bij AgroEnergy, waar hij al jarenlang klant is. Volgens Kees Tetteroo, Senior EnergieSpecialist bij AgroEnergy, staat de situatie bij Verbocht niet op zichzelf. "We krijgen steeds meer berichten van klanten, die van hun netbeheerder het verzoek krijgen om hun WKK op bepaalde momenten uit te zetten. Dit heeft alles te maken met de toenemen-

de congestie op het elektriciteitsnet. Vroeger werd elektriciteit centraal opgewekt, in elektriciteitscentrales. Tegenwoordig spelen duurzame bronnen, zoals windmolens en zonnepanelen, een steeds grotere rol hierin. Hierdoor is het elektriciteitsaanbod minder goed te sturen: wanneer de zon schijnt of het waait, wordt er meer stroom ingevoerd dan het net aankan. Dat noemen we congestie, een soort filevorming op het elektriciteitsnet. Het net heeft dan onvoldoende transportcapaciteit."

In hun zoektocht om deze congestie op te lossen, kloppen netbeheerders dus regelmatig bij tuinbouwbedrijven aan. Wanneer tuinders - op momenten dat sprake is van congestie - geen stroom van hun WKK terugleveren, kan dit helpen om het 'fileprobleem' op te lossen, zo is de gedachte. "In tegenstelling tot wind en zon is een WKK immers 'regelbaar'. Maar de impact van dit zogeheten congestiemanagement op de bedrijfsvoering is groot, zoals Arno al schetste. Het is de vraag of netbeheerders zich daar voldoende van bewust zijn. De verzoeken zorgen in ieder geval voor veel vragen en onrust bij telers." Tetteroo geeft wel aan dat de impact van het stilzetten van een WKK ook afhankelijk is van de positie die deze inneemt in de bedrijfsvoering. "Bij Arno vervult deze een sleutelfunctie, maar er zijn ook WKK's die veel minder uren draaien. Dan heeft het stilzetten logischer ook minder impact. En dit is voor netbeheerder toch relevant, aangezien zij er vooral zeker van willen

zijn dat er - op momenten dat sprake is van congestie geen stroom van een bepaalde WKK wordt ingevoerd."

Congestie Service Provider

De vraag is wat AgroEnergy op dit vlak kan betekenen voor telers, en ook voor Verbocht? Tetteroo geeft aan dat de specialisten van AgroEnergy in de eerste plaats meer helderheid en inzichten kunnen verschaffen. "Wij brengen voor klanten in kaart welke financiële nadelen het stilzetten van de WKK heeft voor hun bedrijf. Bijvoorbeeld doordat ze minder warmte hebben, niet beschikken over CO₂ en financiële risico's lopen op de handelsmarkten voor elektriciteit. Met deze informatie op zak kunnen telers bepalen wat voor hen een realistische compensatie is voor het al dan niet uitzetten van de WKK. Ofwel: wanneer dit voor hen interessant wordt."

Netbeheerder TenneT erkende AgroEnergy onlangs ook als Congestie Service Provider. "Dit betekent concreet dat we congestiemanagement-diensten mogen aanbieden aan onze klanten", legt Tetteroo uit. "Wij kunnen straks WKK-vermogen tegen een bepaalde prijs gaan inbieden op de GOPACS-markt, die congestie faciliteert. AgroEnergy stelt deze markt dan dus als het ware beschikbaar voor haar klanten. De teler bepaalt dan voor welke prijs hij zijn vermogen wil inbieden op deze markt, die nu nog in ontwikkeling is. Op die manier kan congestiemanage-

ment op termijn een interessante inkomst-bron gaan vormen voor sommige tuinders. We starten nu ook een pilot om helder te krijgen op welke manier het inbieden van flexibel vermogen via GOPACS verdienkansen oplevert voor klanten."

Als Congestie Service Provider mag AgroEnergy ook fungeren als tussenpersoon tussen de tui-nder en de netbeheerder. "Wanneer een teler bij ons aanklopt, nemen we contact op met de net-beheerder om te komen tot afspraken die voor beide partijen acceptabel zijn. Hiervoor hebben we een specialist aangesteld, die de gesprekken met alle netbeheerders voert en daardoor goed thuis is in deze materie."

Rust

Arno Verbocht weet op dit moment nog niet hoe het verder gaat en welke kansen of bedreigingen congestiemanagement precies voor hem biedt. "Maar het feit dat AgroEnergy nu mijn belangen behartigt, geeft rust. Zij kennen deze materie als geen ander en zijn betrouwbaar en integer; dat is goud waard. Ik heb er vertrouwen in dat ik samen met hen tot een oplossing kom, die past bij mijn situatie. En wellicht kan con-gestiemanagement op termijn nog een nieuwe bron van inkomsten gaan vormen, wanneer ik uiteindelijk besluit om WKK- vermogen te gaan inzetten op de GOPACS-markt. Maar zover is het voorlopig nog niet."

